

RIKIUOTĖS TIKSLAI:

- Vienetui judėti iš vienos vietos į kitą nuostatų numatyta tvarka;
- Perrikuoti vienetą;
- Ugdyti vieningumą, tvarkos pajutimą;
- Mokyti drausmės ir atlikti rikiuotės pratimus;
- Mokėti veikti skautiškose iškilmėse;
- Parengti ir tobulinti vienetų vadus valdyti vienetų rikiuotes ir mokyti rikiuotės veiksmų;

RIKIUOTĖS SAŲOKOS:

Rikiavimas – nustatyta tvarka atliekami judesiai, kuriais sudaroma ar pakeičiama rikiuotė.

Judesys – padėties pakeitimo veiksmas: ėjimas, bėgimas.

Priešakys – rikiuotės pusė, į kurią skautai žiūri.

Užnugaris – rikiuotės pusė, priešinga priešakiui.

Sparnas – rikiuotė priešakio krašto (dešinioji ar kairioji) atkarpa. Rikiuotei pasisukus, sparnų pavadinimai nesikeičia.

Rikiuotės vienetas – skautų struktūrinės grupės (skiltis, draugovė, tuntas).

Vora – skautai ar vienetai, išrikuoti vienas už kito.

Trieilė – skautai sustatyti trim eilėmis vienas už kito, atstumas tarp eilių vienas žingsnis. Eilės vadinasi pirmoji, antroji ir trečioji, rikiuotei pasisukus, jų pavadinimai nesikeičia.

Greta – du skautai dvieilėje vienas už kito. Jeigu antroje eilėje nėra skauto, tokia greta vadinama nepilna. Dvieilei apsisukus, nepilnos gretos skautas pereina į priekinę eilę.

Vora po vieną - skautai sustatyti vienas už kito per žingsnį (arba per kitą nustatytą atstumą). Ji susidaro pasukus eilę dešinėn ar kairėn, arba sudaroma sukomandavus: *”Vora po vieną – RIKIUOT”*.

Vora po du – skautų dvejetai sustatyti vienas už kito per žingsnį. Ji susidaro pasisukus dvieilei dešinėn ar kairėn, arba sudaroma sukomandavus : *”Voron po du – RIKIUOT”*.

Vora po tris – skautų trejetai sustatyti vienas už kito per žingsnį. Ji sudaroma sukomandavus: *”Voron po tris – RIKIUOT”*.

Vora po keturis – skautų ketvertai sustatyti vienas už kito per žingsnį. Ji sudaroma sukomandavus: *”Voron po keturis – RIKIUOT”*.

Draugovių vora – į vorą (po du, po tris, po keturis) surikiuotos draugovės, sustatytos viena už kitos.

Komandos:

- Įsakymai rikiuotės veiksmams vykdyti yra vadinami komandomis.

- Komanda susideda iš parengiamosios ir vykdomosios.
- Parengiamoji - atkreipia dėmesį į tai, kas bus vykdoma; vykdomoji - vykdo.
- Komandos tariamos aiškiai, garsiai ir suprantamai.
- Parengiamoji - pratęsiama;
- Vykdomoji - trumpai įsakmiai.

Dažniausiai vartojamos šios komandos:

- **Skautai!** – paruošiamoji komanda dėmesiui atkreipti.
- **Ramiai!** - kulnai suglausti, pėdos praskėstos. Keliai įtempti, akys žiūri tiesiai, pečiai patraukti atgal, rankos nuleistos.
- **Laisvai!** - atleidžiamas kairės kojos kelis arba kairė koja atmetama į šoną rankos už nugaros
- **Pasitaisyti!** – tvarkoma uniforma, šalinami paminėti trūkumai.
- **Lygiuoti!** - pasukama galva į rikiuotės pradžią. Seka po komandos "Ramiai" arba automatiškai į ją atsistojama.
- **Dešii-nėn!** - pasisukama dešinėn ant dešinio kulno ir kairiosios kojos pirštų, pristatoma kairė koja.
- **Kaii-rėn!** - sukamasi kairėn ant kairiojo kulno ir dešinės kojos pirštų, pristatoma dešinė koja.
- **Aa-plink!** - daromas 180° sukinyš kairėn pusėn
- **Vietoje žengtee marš!** – pradedama vietoje žygiuoti kaire koja po parengiamosios komandos
- **Žengtee marš!** - pradedama žygiuoti kaire koja po parengiamosios komandos lengvai pasvyrama į priekį.
- **Stot!** - žengiamas dar žingsnis dešine koja ir pristatoma kairė koja
- **Išsivaikščiot!** - vienetas paleidžiamas.
- **Prie manęs!** - skautai renkasi prie skiltininkų sustodami į eilę.
- **Pirmais antrais išsiskaičiuoti!** - pradedama išsiskaičiuoti nuo vadovės dešinio rikiuotės sparno.
(Pirma (-s) – antra (-s), pirma (-s) ir t.t.)
- **Paeiliui išsiskaičiuoti!** - pradedama skaičiuotis nuo dešinio sparno. Galvą pasukus į kairę garsiai pasakomas savo eilės numeris kitam skautui (-ei).
- **Linijon rikiuoti! (Po du rikiuoti!)** - po išsiskaičiavimo pirmais - antrais, antrieji numeriai atsistuoja pirmųjų numerių užnugaryje
- **Eilėn rikiuoti!** - antrieji numeriai grįžta į savo pirmykštę vietą - šalia pirmųjų.
- **Sutankėt (dešinėn ar kairėn!)** - artėjama petys prie peties nurodyta kryptimi.

- ***Išretėt (dešinèn ar kairèn!)*** - retėjama ištiesus kairę ar dešinę ranką kol pirštų galai pasiekia sekančios skauto (-ės) petį. Ranka nuleidžiama
- ***Raportams pasiruošt, raportus vykdyt!*** - reiškia dėmesys tiems, kurie turi raportuoti ir kiekvienas, kuris turi raportuoti, pagal susitarimą, žengia vieną žingsnį į priekį ir aiškiai atraportuoja savo skilties arba draugovės esamą padėtį
- ..., ***vėliavą – Gerbt!*** - vėliava gerbiama pasisukant į ją ir didžiuoju saliu.

Vadovų pareigos rikiuotėje:

- Perduoti vienetui visą informaciją kada kur ir kaip rikiuotis ir ką turėti su savimi;
- Prižiūrėti tvarką, drausmę ir kad būtų tiksliai vykdomos komandos;
- Komanduodamas (vadovaudamas) turi būti vieneto pavyzdžiu;
- Komanduodamas skautas stovi ramiai.

Skauto pareigos rikiuotėje:

- Apsižiūrėti uniformą, aprangą ar ji tvarkinga;
- Žinoti savo vietą rikiuotėje, kad per kuo trumpesnę laiką galėtų į ją atsistoti;
- Be vadovo leidimo negalima išeiti ar grįžti į rikiuotę;
- Komandas (įsakymus) ir visus rikiuotės veiksmus vykdyti greitai, tiksliai ir sutartinai;
- Einant (žygiuojant) laikytis nurodyto atstumo ir tarpo;
- Žiūrėti tiesiai, stovėti nejudėdamas, nesikalbėti, nekramtyti, atidžiai klausyti ir sekti vyresniojo komandas.

Veiksmai vietoje

- Stovėsena “Ramiai”:

a) skautams stovėti tiesiai, pasitempus, kulnus laikyti suglaustus, batų priekius išskėsti per pado plotį, kelius ištiesti, rankas laisvai nuleisti, pirštai suspausti į kumščius, galvą pakelti, žiūrėti tiesiai prieš save ir nejudėti

b) turintiems lazdas stovėti tiesiai, pasitempus, kulnus laikyti suglaustus, batų priekius išskėsti per pado plotį, kelius ištiesti, bet neįtemti, ranką laisvai nuleisti, plaštaką pasukti delnu į vidų ir laikyti iš šono ties šlaunies viduriu, pirštus kiek sulenkti, dešinę ranką laikyti žemiau lazdos išsišakojimo taip, kad visais pirštais būtų apėmę ilgąją lazdos dalį, o nykštys laikomas ant išsišakojimo, lazdos apatinis galas laikomas prie dešinės kojos pėdos remiant ją į žemę, galvą pakelti, žiūrėti tiesiai prieš save ir nejudėti.

Į stovėseną "ramiai" atsistojama, išgirdus bet kurią paruošiamąją komandą, taip pat kreipiantis vadovui ar į vadovą, pasisveikinant ir giedant valstybės himną.

Prieš komandą "RAMIAI", jai reikia, duodama įspėjamoji komanda: "BAIK TAISYTIS".

- Stovėseną "laisvai":

a) skautams kairę koją pastatyti pečių plotyje į kairę, kiek sulenktas rankas sunerti už nugaros, galvą laikyti tiesiai.

b) turintiems lazdas kairę koją pastatyti pečių plotyje į kairę, kairę ranką kiek sulenktą laikyti už nugaros, pirštai suspausti į kumštį, dešinę ranką ištiesiama į priekį taip, kad lazdos apatinis galas liktų toje pačioje vietoje kaip ir stovėsenoje "ramiai", galvą laikyti tiesiai.

Stovėseną "POILSIS":

Neišeinant iš savo vietos rikiuotėje, galima pajudinti kojas, nuleisti rankas, pasisukti į šonus, būti pasiruošusiam vykdyti komandas.

Komanda "Pasitaisyk":

neišeinant iš savo vietos ir laisvai stovint, galima pasitaisyti aprangą ir turimas priemones; jei reikia, galima per artimiausią vyresnįjį paprašyti išeiti iš rikiuotės. Pasitaisius savarankiškai arba sukomandavus vyresniajam: "BAIK TAISYTIS", baigiama taisytis ir atsistojama "ramiai".

- Sukiniams vietoje daryti komanduojama:

"Deši – NĖN";

"Kai-RĖN";

"Ap – LINK".

"Aplink" (1/2 rato į kairės rankos pusę), "Kairėn" (1/4 rato) suktis ant kairiojo kulno ir ant dešinio bato priekio. Dešinėn – suktis priešingai.

Suktis stovėseną "ramiai", kūno svorį perkeliant ant tos kojos, į kurią pusę sukamasi. Pasisukus tiesiausia kryptimi pristatyti laisvąją koją.

Veiksmai žygiuojant, bėgant:

- Judesiai priekin gali būti "Žengte" ar "Bėgte". Judesio pirmyn greitis priklauso nuo tempo ir žingsnio dydžio.
- Ėjimas "žengte" pradedamas sukomandavus "Žengte – MARŠ":

a) skautams, po paruošiamosios komandos pasvirtu kūnu kiek į priekį, kūno svorį perkelti ant dešinės kojos. Po vykdomosios komandos, žiūrėti tiesiai prieš save, kaire koja žengti pilną žingsnį pirmyn, statant ją nuo kulno ant visos pėdos, perkelti ant jos visą kūno svorį, tuo pačiu pakelti nuo žemės dešinę koją, iškelti ėjimo kryptimi, pastatyti ta pačia tvarka ir toliau eiti rikiuotės žingsniu, kojas kelti 3-5 cm. nuo žemės. Galvą laikyti tiesiai, rankomis laisvai mojuoti, lengvai lenkiant per alkūnes ne aukščiau juosmens, išilgai kūno 15 cm. į priekį ir 7-10 cm, atgal. Keliant kairę koją, keliama dešinė ranka ir atvirkščiai; pirštai lengvai sugniaužti

b) turintiems lazdas, po paruošiamosios komandos pasvirtu kūnu kiek į priekį, kūno svorį perkelti ant dešinės kojos. Po vykdomosios komandos, žiūrėti tiesiai prieš save, kaire koja žengti pilną žingsnį pirmyn, statant ją nuo kulno ant visos pėdos, perkelti ant jos visą kūno svorį, tuo pačiu pakelti nuo žemės dešinę koją, iškelti ėjimo kryptimi, pastatyti ta pačia tvarka ir toliau eiti rikiuotės žingsniu, kojas kelti 3-5 cm. nuo žemės. Galvą laikyti tiesiai, kaire ranka laisvai mojuoti, lengvai lenkiant per alkūnes ne aukščiau juosmens, išilgai kūno 15 cm. į priekį ir 7-10 cm, atgal. Dešinė ranka suimama lazda per vidurį ir prispaudžiama prie juosmens taip kad lazda gultų ant dešinės rankos dilbio. Keliant kairę koją, keliama dešinė ranka ir atvirkščiai; pirštai lengvai sugniaužti

- Ėjimas “žygio” žingsniu pradedamas sukomandavus “*Žygio žingsniu – MARŠ*”.

Einant “žygio” žingsniu nereikia laikytis “rikiuotės” žingsnio reikalavimų, rankų judesiai laisvi, kūnas neįtemptas, galima pasukti galvą ir eiti nesilaikant ritmo.

- Paprastai rikiuotėje einama laisvu žingsniu. Iš “žygio” žingsnio pereiti į “rikiuotės” žingsnį komanduojama “*RAMIAI*”.

“Rikiuotės” žingsniu einama per paradus, iškilmes, apžiūras, rikiuotės pratybas ir sveikinantis.

Sukomandavus “*Pasitaisyk*”, pasitaisyti aprangą, eiti “žygio” žingsniu, nelygiuojant.

Sukomandavus “*BAIKT TAISYTIS*”, eiti lygiuojant “žygio” žingsniu.

- Žygiavimas vietoje pradedamas sukomandavus “*Vietoje – MARŠ*” (jei buvo stovima – “*Vietoje žengte – MARŠ*”).

Žygiuoti vietoje keliant ir statant kojas žingsniavimo tvarka, nelenkiant kojų atgal.

Eiti toliau komanduojama: “*Pirmyn – “MARŠ*”. Vykdomoji komanda tariama tuo momentu, kai ant žemės statoma kairė koja. Dešinė koja žengti žingsnį vietoje ir kaire koja pradėti pilną žingsnį.

- Ėjimui baigti komanduojama “*Skautė (-ai) – STOT*”.

Paruošiamoj komanda tariama nežiūrint, kuri koja liečia žemę. Išgirdus vykdomąją komandą, žengti dar vieną žingsnį ir pristačius kitą koją sustoti.

- Bėgti komanduojama “*Bėgte – MARŠ*”.

Po paruošiamosios komandos pasvirti į priekį, rankas kiek sulenkti, alkūnes patraukti atgal.

Po vykdomosios komandos pradėti bėgti (kaire koja).

- Iš ėjimo bėgti komanduojama “*Bėgte – MARŠ*”, o iš bėgimo žengti – “*Žengte – MARŠ*”.
Bėgimui baigti komanduojama “*Skaute(-ai) – STOT*”.

Kiti rikiuotės veiksmai:

- Saliutavimas - saliuotoja giedant valstybės himną, gerbiant vėliavą, vykstant įžodžiui, sveikinantis, raportuojant.

- Saliutas yra didysis ir mažasis.

a) Saliutuojant didžiuoju saliutu, dešinę ranką prigludžiama prie širdies, pagarbiai žemyn palenkiant galvą ir ištiesti prieš save, lygiai su viršugalviu, tris pirštus ištiesti, o nykštį uždėti ant mažojo pirštelio, kairę ranką laikyti kaip stovėsenoje “ramiai”;

b) Saliutuojant mažuoju saliutu, dešinė ranka prigludžiama prie širdies, pagarbiai žemyn palenkiant galvą ir sulenkiamą per alkūnę šalia dešinio peties, pirštai kaip ir didžiajame saliute, kairę ranką laikyti kaip stovėsenoje “ramiai”

c) Saliutuojant didžiuoju saliutu su lazdomis, dešinė ranka suimama lazda per vidurį, prigludžiama prie širdies pagarbiai žemyn palenkiant galvą ir ištiesiama prieš save taip kad, plaštaka būtų lygei su viršugalviu, kairė ranka laikoma kaip stovėsenoje “ramiai”

d) Saliutuojant mažuoju saliutu su lazdomis, dešinė ranka suimama lazda per vidurį, prigludžiama prie širdies pagarbiai žemyn palenkiant galvą ir sulenkiamą per alkūnę šalia dešinio peties, kairę ranką laikyti kaip stovėsenoje “ramiai”.

- Išėjimas iš rikiuotės:

Skautui išeiti iš rikiuotės komanduojama, pvz.: “*Broliai Antanai. Iš rikiuotės – IŠEIK (Penkis žingsnius iš rikiuotės -IŠEIK)*”.

Skautas, išgirdęs savo vardą, atsako: “*Aš*”, pasibaigus komandai rikiuotės žingsniu išeina vieną žingsnį (arba nurodytą žingsnių skaičių) į priekį, skaičiuojant nuo pirmos eilės ir sustoja.

Išeinant iš antros eilės skautas deda kairę ranką ant pirmoje eilėje esančio skauto peties, šis žengia žingsnį pirmyn, dešine koja į šoną, pristato kairę koją, praleidžia skautą ir grįžta į savo vietą.

Jeigu išeina iš pirmos eilės, tai tą vietą užima antros eilės skautas.

Išeinant iš antros eilės skautas, stovėjęs dešiniajame arba kairėjame rikiuotės sparne, žengia žingsnį dešine (kaire) koja į šoną, pristato kairę (dešinę) koją ir išeina iš rikiuotės nurodytą žingsnių skaičių, juos skaičiuodamas nuo pirmos eilės.

Grįžti skautui rikiuotės komanduojama: *“Broli Antanai. Rikiuotėn – STOK”*.

Išgirdęs savo vardą, skautas pasisuka veidu į vadovą ir atsako: *“Aš”*, o po *“Rikiuotėn – STOK”* artimiausiu keliu eina į savo vietą.

- Raportas.

Prieš pristatydamas vienetą vadovui (komendantui), vieneto vadovas, stovėdamas savo rikiuotės vietoje pasisuka į vieneto rikiuotę ir komanduoja, pvz. *”Draugove – RAMIAI”*. Visiems skautams įvykdžius duotą komandą, pasisuka vadovo (komendanto) link, ir saliuotodamas mažuoju saliotu raportuoja, pvz.: *“Broli (sese) stovyklos komendante, draugovė vakariniam vėliavos nuleidimui išrikiuota, dalyvauja dvidešimt penki skautai. Raportavo draugininkas brolis Antanas”*. Vadovas (komendantas) priėmęs raportą, vieneto vadovui komanduoja, pvz.: *”Raportas priimtas, laisvai”*. Vieneto vadovas baigia saliotuoti, vienetiui duoda komandą *„LAISVAI“* ir stoja į rikiuotę.

VIENETŲ RIKIUOTĖS

- Skilčiai dveilėn (eilėn) surikiuoti komanduojama: *“Skiltie, dveilėn (eilėn) – RIKIUOT”*. Skiltis rikiuojasi pagal ūgį į kairę nuo savo skiltininko.
- Dvieilėje (eilėje) skautai išsiskaičiuoja paeiliui arba pirmais antrais. Išsiskaičiuojama nuo dešiniojo sparno. Komanduojama: *“Paeiliui išsiskai – ČIUOT”* arba *“pirmais antras išsiskai – ČIUOT”*. Skautai, pasukdami galvas kairėn, sako savo numerius. Dvieilėje išsiskaičiuoja tik pirmos eilės skautai, bet jų numerius turi įsidėmėti ir antros eilės skautai. Vadovas stebi, kaip vykdoma ši komanda. Jeigu skautai suklysta, komanduoja: *“ATŠAUKTA”* ir vėl pakartoja ankstesnę komandą.
- Skilčiai išretėti komanduojama: *“Kairėn (dešinėn, nuo vidurio) per (nurodomas žingsnių skaičius) žingsnius – IŠRETĖT”*. Taip sukomandavus, visiems, išskyrus skautą, nuo kurio retėjama, nubėgti tiek, kad vienas nuo kito būtų per vieną žingsnį (arba kiek nurodyta) ir sustoti tos pačios pusės priešakiu, kaip prieš tai stovėta. Sutankinti komanduojama: *“Dešinėn (kairėn, vidurin) – SUTANKĖK”*. Taip sukomandavus, visiems, išskyrus skautą, kurio pusėn tankėja, nubėga į savo vietas ir sustoja kaip prieš tai.
- Persirikiavimas iš eilės į dveilę ir atvirkščiai.

Iš eilės į dveilę persirikiuojama pagal komandą *“Skiltie, dveilėn – RIKIUOT”* trimis veiksmis:

Pirmas veiksmas: antri numeriai žengia kaire koja atgal;

Antras veiksmas: dešinė koja žengia atgal į dešinę ir stato už pirmųjų numerių;

Trečias veiksmas: kairę koją pristato.

Iš dveilės į eilę persirikiuojama pagal komandą “*Skiltie, eilėn –RIKIUOT*” trimis veiksmis:

Pirmas veiksmas: antri numeriai žengia kaire koja į šalį;

Antras veiksmas: dešine koja žengia pirmyn;

Trečias veiksmas: pristato kairę koja.

- Žygio rikiuotėn komanduojama: “*Voron po vieną – RIKIUOT*”, “*Voron po du – RIKIUOT*”. Skautai išsirikiuoja kaip parodyta 12 piešinyje. Iš voros po vieną į vorą po du persirikiuojama pagal komandą “*Voron po du – RIKIUOT*”. Antri numeriai dešine koja žengia žingsnį dešinėn, kaire – žingsnį į priekį ir pristato dešinę koja.

Iš voros po du į vorą po vieną persirikiuojama pagal komandą: “*Voron po vieną – RIKIUOT*”. Antrieji numeriai žengia žingsnį dešine koja atgal, kaire – kairėn ir pristato dešinę koja. Prieš tai vora po du išretinama.

- Sukiniai daromi taip, kaip nurodyta nuostatuose.
- Krypčiai pakeisti komanduojama: “*Dešiniu (kairiu) sukiniu – MARŠ*”, “*Skiltie, paskui mane žengte (bėgte) – MARŠ*”. Norint paleisti rikiuotę, komanduojama: “*Skiltie –IŠSISKIRSTYT*”.

DRAUGOVĖS RIKIUOTĖS

- Draugovei dveilėn surikiuoti komanduojama “*Draugove, dveilėn – RIKIUOT*”. Skiltys rikiuojasi į kairę nuo draugininko. Vėliavininkas draugininkui iš kairės, draugininko pavaduotojas – kairiajame draugovės sparne.
- Draugovei trieilėn surikiuoti komanduojama “*Draugove, trieilėn –RIKIUOT*”. Skiltys rikiuojasi į kairę nuo draugininko viena už kitos į rikiuotės gylį. Vėliavininkas draugininkui iš kairės, draugininko pavaduotojas – kairiajame draugovės sparne.
- Draugovę rikiuojama, skaičiuojama, lygiuojama, retinama ir tankinama pagal skilties mokymo taisyklės. Pirmais antrais draugovė skaičiuojasi skiltyse, stovint dveilėje.
- Komandos “LAISVAI”, “PASITAISYT”, „RAMIAI”, taip pat sukiniai, judesiai ir voros krypties keitimas atliekamas pagal skautų ir skilties mokymo taisyklės.
- Žygio rikiuotei komanduojama “*Draugove, voron po tris (keturis) –RIKIUOT*”. Draugovę, susidedanti iš trijų skilčių, rikiuojasi į vorą po tris, o iš keturių į vorą po keturis. Skiltininkai atsistoja už draugininko rikiuotės priekyje, o paskui juos skiltys į vorą po vieną.
- Draugovę iš trieilės į vora po tris perrikiuojama pagal komandą “*Draugove, deši –NĖN*”.
- Draugovę iš voros po tris į trieilę perrikiuojama pagal komandą “*Draugove, kai – RĖN*”.

Draugovei surinkti komanduojama: “*Draugove – PAS MANE*”. Skiltys bėgte susirikiuoja prie draugininko ir laukia tolesnių komandų.